

* ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ *

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ

ΙΣ ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀφιλοκερδῶς εἰργάσθησαν πρὸς διάδοσιν τῆς καλλιτεχνίας καὶ πρὸς μόρφωσιν τῶν τεχνιτῶν, ἦτο καὶ ὁ Ἰωάννης Καλοσγοῦρος, ὅστις ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1794. Ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ πατρίδι ἔμαθε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. Παιδιόθεν εἶχε δεῖξῃ κλίσιν πρὸς τὰς ὥραιας Τέχνας· τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς ἰχνογραφίας καὶ ἀρχιτεκτονικῆς ἔλαβε παρὰ τινὸς Ῥώσου συνταγματάρχου εὐρισκομένου ἐν Κερκύρᾳ. Ἀκολουθῶς, τῷ 1815, ἐνεγράφη ἐν τῇ ἐν Κερκύρᾳ ἀκαδημασίᾳ τότε σχολῇ τῶν Ὁραίων Τεχνῶν, τῇ ἰδρυθείσῃ καὶ διευθυνομένῃ ὑπὸ τοῦ περιλαλήτου καλλιτέχνου Παύλου τοῦ Προσαλέντου. Μετὰ δύο ἔτη μετέβη εἰς Βενετίαν καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ὁραίων Τεχνῶν.

Τελειοποιηθεὶς εἰς τὴν γλυπτικὴν, περιηγήθη ἰταλικὰς πόλεις διὰ νὰ μελετήσῃ τὰς Πινακοθήκας καὶ τὰ Μουσεῖα.

Ἄμα τῇ ἐπανάδῳ εἰς τὴν πατρίδα, ἡ Κυβερνήσις ἐκτιμῶσα τὸν νέον καλλιτέχνην τὸν ἀπέστειλε εἰς τὴν Ἰθάκην διὰ νὰ ἰδρύσῃ καὶ διευθύνῃ τὴν σχολὴν τῶν Ὁραίων Τεχνῶν. Μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς σχολῆς ταύτης, διορίσθη γενικὸς μηχανικὸς τῶν Ἰονίων νήσων.

Κατεγίνετο εἰς ἔργα γλυπτικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς, ζωγραφικῆς. Εἰργάζετο καλὰ τὴν μινιατούραν. Εἶχε γνώσεις τῆς σιδηροχυτικῆς, τῆς τορνευτικῆς καὶ τῆς χωρομετρικῆς.

Τὸ σπουδαστήριόν του ἔκειτο εἰς τὸ προάστειον Καστράδες. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἅπλουν σπουδαστήριον διὰ νὰ ἐργασθῇ. Ἦτο ἀληθινὴ σχολὴ διδάσκουσα δωρεάν τὰς ὥραιας τέχνας καὶ δίδουσα συμβουλὰς καὶ μαθήματα εἰς τοὺς τεχνίτας, οἵτινες ἐπιθυμοῦν νὰ τελειοποιηθῶν εἰς τὴν τέχνην τῶν. Εἰς τοῦτο ἦτο ἐφάμιλλος τοῦ διδασκάλου τοῦ Προσαλέντου καὶ τοῦ ἀλησιμονήτου Μαντζάρου, οἵτινες παρεῖχον δωρεάν τὴν διδασκαλίαν τῶν εἰς τὴν νεολαίαν καὶ εἰς τοὺς θέλοντας νὰ τελειοποιηθῶσιν. Εἰς τοῦτο ἡ Κέρκυρα εἶναι καλὸν τεχνίτην, διότι ἔρχοντες Κερκυραῖοι εἰργάσθησαν διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ τόπου καὶ διέδωσαν τὰς ὥραιας τέχνας, διὰ καὶ τὴν σήμερον διαπρέπουν ἀρκετοὶ Κερκυραῖοι εἰς τὴν ζωγραφικὴν, μουσικὴν καὶ ἄλλας ὥραιας τέχνας.

Ὁ σύγχρονος ἰταλὸς Ἰωσήφ Periccioli

Bozzesi, ἐν τῇ Guida storica delle isole Jonie, τυπωθεῖσα ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1835, ἱστορεῖ ὅτι τὸ σπουδαστήριον τοῦ Καλοσγοῦρου ἦτο ἐφοδιασμένον καλὰ ἀπὸ ἀγάλματα, προτομὰς, ἐκμαγεῖα καὶ ἀπὸ τὰ χρειώδη διὰ τὴν τέχνην.

Ὁ Καλοσγοῦρος εἰργάσθη πολὺ. Μαθητῆς ὢν ἐν Κερκύρᾳ, ἔκαμε δύο ἀνάγλυφα· τὸ μὲν μετὰ τὴν μορφὴν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τὸ δὲ μετὰ ἓνα Σάτυρον. Ἐν Βενετίᾳ ἐξεργάσθη ὥραιαν ἐκ μαρμάρου Βάκχην, τὴν ὁποίαν ἐδώκερθε τῷ διδασκάλῳ του Προσαλέντῃ, εὐγνωμοσύνης ἕνεκεν.

Ἐκ τῶν ἔργων του ἀναφέρομεν τὴν προτομὴν τῆς εὐεργέτιδος Ἑλένης Ἀρμένη Μοτσεβίγου σωζομένην ἐν τῇ Δημαρχίᾳ Κερκύρας, ἐκ μαρμάρου τῆς Καρράρας. Ἐκ τοῦ ἰδίου μαρμάρου ἐποίησε καὶ τὴν προτομὴν τοῦ Περικλέους. Τῷ 1824 ἐποίησε τὴν προτομὴν τοῦ ἀειμνήστου Γυλφορδ, ἣτις ἔκειτο πρῶτον μὲν ἐν τῷ Ἰονίῳ Πανεπιστημίῳ, ἔπειτα ἐν τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ Κερκύρας καὶ νῦν ἐν τῇ Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ ἐν Ἀθήναις. Τῷ 1843 ἐπειργάσθη τὰ τέσσαρα ἐξ ὀρειχάλκου ἀνάγλυφα διὰ τὴν βάσιν τοῦ ὀβελίσκου τοῦ ἀνεγερθέντος ἐν τῇ Σπιανάδᾳ Κερκύρας πρὸς τιμὴν τοῦ ἀρμοστοῦ Λούγλα. Τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα παριστῶσιν ἐξ ἐνὸς ἐκάστου μέρους τὰ ἑξῆς: τὴν Κύρκυραν, τὸ οἰκόσημον τοῦ Λούγλα, διὰ δῆμα καὶ ἑλληνικὴν ἐπιγραφὴν συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Χ. Φιλητᾶ.

Προσέτι ἐποίησεν ὁ Καλοσγοῦρος καὶ τὴν προτομὴν τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτοῦ διδασκάλου Προσαλέντου, τὸν ὁποῖον μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ζωῆς ἀνέφερεν. Εὐγνωμονῶν δὲ πρὸς τὸν διδάσκαλον τοῦτον, ἐσχέδιασε καὶ τὴν εἰκόνα του, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλε πρὸς λιθογράφους εἰς Βονωνίαν καὶ ἔπειτα διένειμεν αὐτὴν δωρεὰν εἰς Κέρκυραν καὶ λοιπὰς Ἰονίους νήσους.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Καλοσγοῦρος ἐν τῷ Κερκυραϊκῷ Album Ionio ἐδημοσίευσεν ἰταλίστι ὥραιαν τοῦ Προσαλέντου ψυχολογικὴν ἐξεικόνισιν.

Ὁ ῥηθεὶς Periccioli Borzeri γράφει ὅτι ὁ Καλοσγοῦρος εἶχε κάμει ἐκ γύψου καὶ φυσικοῦ μεγέθους τὴν προτομὴν τοῦ Κυβερνήτου Καποδιστρίου ἣτις ὑπερβολικὰ ὁμοιάζειν.

Ὁ φιλότιμος οὗτος καλλιτέχνης καὶ ἀριστος πολίτης ἀπέθανεν ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1878 ὑπέρηρος.

ΣΠ. ΔΕ - ΒΙΑΖΗΣ